

Měsíčník EU aktualit

číslo 6,
březen 2004

strana 3	Předvstupní hospodářský program pro přistupující země
strana 5	Priority regionální politiky pro období 2007 – 2013
strana 6	Návrh nové směrnice upravující rezidenční práva v EU
strana 7	Evropský registr znečišťovatelů životního prostředí
strana 9	Téma měsíce:
Problém EU Compliance ve finančním sektoru

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 019
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Andrea Kadlečková
+420 261 074 491
akadleckova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
hlavní ekonom České spořitelny

Vážený čtenáři,

za klíčovou událost února, mající podstatný význam pro vývoj celé EU do roku 2013, považujeme počátek diskusí o podobě regionální politiky na příští programové období. Právě teď dochází k pozvolnému formování systému a architektury rozdělování strukturálních fondů EU, Kohezního fondu či Komunitárních iniciativ. Jestliže naše země vstupuje za několik týdnů do EU prakticky uprostřed stávajícího programového období, jehož podobu nemohla příliš ovlivnit, nyní se jí nabízí výborná vyjednávací pozice od samého začátku – a sice udělat maximum pro přizpůsobení parametrů těchto nástrojů v náš prospěch. Proto obzvláště upozorňujeme v rubrice Kalendárium na zprávy a odkazy ze dne 18. a 19. února, které se regionální politiky týkají.

Za klíčovou událost na straně druhé nepovažujeme vzniklou procedurální ostudu, spojenou nejprve s oznámením nominace prvního českého kandidáta na pozici euro-komisaře na poslední chvíli a poté jeho rezignaci na tuto kandidaturu. Druhá volba, která se mnohým pozorovatelům zdála být naprosto oprávněná ještě dávno předtím, než se vlastním procesem nominace začali aktivně zabývat politici, se z dnešního pohledu může jevit jako velmi správná a Pavel Telička jako první český euro-komisař je bezpochyby mužem na svém místě.

Za téma pro toto číslo jsme vybrali již předešle avizovaný a anglickým termínem nejlépe charakterizovaný proces EU Compliance, tedy souladu stávající praxe s pravidly, které nám předepisuje systém společného evropského práva. Tématu EU Compliance se budeme věnovat ještě v dalších číslech Měsíčníku v průběhu letošního roku. Tentokrát jsme provedli analýzu souladu v našem vlastním sektoru finančního zprostředkování.

V tomto čísle přicházíme s další novinkou, od které očekáváme, že se stane velmi žádanou. Měsíčník EU aktualit byl rozšířen o novou pravidelnou rubriku Statistické okénko. Toto bude vždy na poslední stránce v přehledné tabulkové formě zobrazovat důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí přistupujících do EU se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřené v poměru k HDP a volatilitu devizových kursů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Příjemné chvíle nad úvahami o naší evropské integrační budoucnosti i nad stránkami aktuálního čísla Měsíčníku EU aktualit České spořitelny Vám i tentokrát přeje

Petr Zahradník

První únorová dekáda zaujala návrhem na zřízení nové instituce EU – Evropského patentového dvora. Zajímavé může být i ucelené zveřejnění výsledků hospodaření institucí Evropských společenství za rok 2002. Evropská komise zveřejnila přehled předvstupního hospodářského programu pro skupinu 10 přístupujících zemí. Evropský investiční fond získává status multilaterální rozvojové banky. V tomto období byla zveřejněna aktuální statistická data o vývoji inflace, nezaměstnanosti a maloobchodních tržeb.

2. ÚNORA

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Podnikatelské a spotřebitelské přehledy; indikátor podnikatelského klimatu:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/2004/bcs0104_en.pdf

Vnitřní trh:

Průmyslový design – Haagská smlouva o mezinárodní registraci průmyslového designu:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/design/2004-consult.htm

Rozšíření EU:

Aktualizovaný kalendář událostí spojených s procesem rozšíření: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/events/calendar.htm>

Vysvětlení procesu rozšíření: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/communication/index.htm#explaining>

Výzkum:

Aktualizace chystaných událostí: http://europa.eu.int/comm/research/biosociety/news_events/events_en.htm

Plytvání talenty – situace žen-vědců v zemích východní Evropy: <http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr3001en.html>

3. ÚNORA

Rada EU

Dohoda o jednotném evropském nebi: zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a záležitostem spotřebitelů: <http://ue.eu.int/pressData/en/lsa/78152.pdf>

Evropská komise

Obchod:

Rozvojové země – EU zahajuje fungování on-line help desku k usnadnění vstupu rozvojových zemí na trh EU: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/global/development/pr020204_en.htm

Informační společnost:

Skupina osobností diskutuje strategii výzkumu bezpečnosti pro Evropu: http://dbs.cordis.lu/fep/cgi/srchidadb?ACTION=D&SESSION=215182004-2-2&DOC=1&TBL=EN_NEWS&RCN=EN_RCN_ID:21004&CALLER=EN_NEWS

Jednotný vnitřní trh:

Evropská komise navrhuje zřízení Patentového dvora Společenství: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/patent/index.htm

Výzkum:

Směrem k evropské vesmírné politice:

http://europa.eu.int/comm/space/articles/news/news91_en.html

Eurostat

Tiskové zprávy:

Míra nezaměstnanosti v euro-zóně činila v prosinci 2003 stejné úrovně jako v minulém měsíci, a to 8,8%, v celé EU pak prosincová míra nezaměstnanosti představovala 8,0%, opět stejně jako v měsíci předchozím: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=3-03022004-EN-BP-EN&mode=download>

Ceny průmyslových výrobců v prosinci 2003 v euro-zóně meziměsíčně poklesly o 0,1%, meziročně pak vzrostly o 1,0%. V celé EU ve stejném měsíci zůstaly meziměsíčně nezměněny, meziroční růst pak byl totožný s růstem v euro-zóně:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-03022004-EN-AP-EN&mode=download>

4. ÚNORA

Evropská komise

Daně a celní unie:

Zdanění dividend jednotlivců:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/information_notes/tax_dividends_en.htm

Doprava:

Fungování trhu letecké dopravy:

http://europa.eu.int/comm/transport/air/rules/studies_en.htm

Podnikání:

Financování evropské standardizace:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/standards_policy/financing/index.htm

Eurostat

Tiskové zprávy:

Inflace v euro-zóně v lednu 2004 odhadována na 2,0% meziročně. Stejná hodnota meziroční inflace byla zaznamenána i o měsíc dříve:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-04022004-EN-AP-EN&mode=download>

Kalendárium

5. ÚNORA

Evropská komise

Rozpočet:

Konsolidované finanční výkazy Evropských společenství pro rok 2002: http://europa.eu.int/comm/budget/pdf/execution/accounts/Fin_account_2002_en.pdf.

Vzdělání a profesní trénink:

Týden Comenius – oslava projektů Comenius: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/comenius/week03/index_en.html.

Výzkum:

Přehled rámcových výzkumných programů: http://europa.eu.int/comm/research/fp6/working-groups/model-contract/index_en.html#Efmmodelcontract.

Evropská investiční banka

Více než 42 mld. EUR celkových půjček skupiny EIB v roce 2003: <http://eib.eu.int/news/press/press.asp?Press=2751>.

Eurostat

Tiskové zprávy:

Objem maloobchodu v euro-zóně meziročně klesá o 1,6%, v celé EU klesá ve stejném období o 0,1%. V předchozím měsíci tentýž ukazatel pro euro-zónu meziročně klesal o 1,9%, pro celou EU pak klesal o 1,0%: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-05022004-EN-AP-EN&mode=download>.

6. ÚNORA

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Klíčové indikátory pro euro-zónu: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/key_euro_area/euroindic_en.pdf.

Rozšíření EU:

Aktuální stav ratifikace Smlouvy o přistoupení: http://europa.eu.int/comm/enlargement/negotiations/pdf/treaty_ratification_130204.pdf.

Výzkum:

Globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti: http://europa.eu.int/comm/space/articles/news/news95_en.html.

Evropský investiční fond

Basilejský výbor schvaluje status multilaterální rozvojové banky pro Evropský investiční fond: <http://www.eif.org/news/press/press.asp?Press=73>.

9. ÚNORA

Evropský hospodářský a sociální výbor

Vyžadováno společné úsilí s národními autoritami a občanskou společností při zajišťování bezpečnosti potravin: <http://www.esc.eu.int/scripts/avis.asp?type=en>.

10. ÚNORA

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Předvstupní hospodářský program: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/activities_thirdcountriseconomic_pep_en.htm.

Informační banka pro harmonizované účty společností (BACH): http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/bachdatabase/bachdatabase_whatishach_en.htm#data.

Výzkum:

Příležitosti pro globální výzkumnou spolupráci: http://europa.eu.int/comm/research/industrial_technologies/09-02-04_policy_inco_en.html.

Evropa určuje cestu integraci chemického průmyslu: http://europa.eu.int/comm/research/industrial_technologies/09-02-04_pro_intint_en.html.

Evropská komise zahajuje novou platformu ocelářské technologie:

http://europa.eu.int/comm/research/industrial_technologies/09-02-04_new_steel_en.html.

Výbor regionů

Přehled zpráv „Regiony a města Evropy“, číslo 41, únor 2004: http://www.cor.eu.int/en/prss/pdf/newsletter_41_en.pdf.

Kancelář oficiálních publikací Evropských společenství

Nerez ocel v konstrukcích autobusů: http://publications.eu.int/flash/nfeu_en.htm#FL0.

Ve druhé únorové třetině stálo za pozornost publikování souhrnné a přehledné zprávy o vývoji EU v roce 2003. Pokračovala procedura předkládání a vyhodnocování podkladů jednotlivých zemí pro plnění podmínek citlivého Paktu stability a růstu. Začala diskuse o střednědobé koncepci a strategii Evropského rozpočtu, ruku v ruce s vyhlášením rámcových pravidel a priorit regionální politiky na příští programové období 2007 – 2013.

11. ÚNORA

Rada EU

Zasedání Rady EU pro ekonomické a finanční záležitosti (ECOFIN): <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=93&DID=79042&LANG=1&File=/pressData/en/ecofin/79042.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Generální sekretariát:

Zpráva o činnostech Evropské unie v roce 2003. Ucelený a přehledně strukturovaný přehled všeho podstatného, co ve vývoji evropské integrace přinesl rok 2003:

<http://europa.eu.int/abc/doc/off/rg/en/welcome.htm>.

Ekonomické a finanční záležitosti:

Pakt stability a růstu a fiskální disciplína – Evropská komise publikuje detailní analýzu programů předložených Řeckem, Francií, Irskem, Itálií, Lucemburskem, Nizozemskem a Velkou Británií: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/year/year20032004_en.htm.

Energetika a doprava:

Informační dny a další události vztahující se k projektu „Inteligentní energie pro Evropu“:

http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/call_for_proposal_2003/information_days_en.htm.

Regionální politika:

Přehled nejdůležitějších zpráv: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/newsroom/newslet118/118_04_en.pdf.

Vzdělání:

1999 – 2002 - Connect Action: projekty a výsledky: <http://europa.eu.int/comm/education/connect/result/index.cfm?Language=EN>.

Evropský ombudsman

Ombudsman kritizuje selhání Evropského parlamentu při kontrole kouření ve svých budovách:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/release/en/2004-02-10.htm>.

Eurostat

Tiskové zprávy:

Deficit a dluh – pojednání o public-private partnership (PPP):

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-11022004-E-N-AP-EN&mode=download>.

12. ÚNORA

Rada EU

Otevření Transatlantického institutu:

<http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=105&DID=79046&LANG=1&File=/pressData/en/sg/79046.pdf&Picture=0>.

Evropská komise

Rozpočet:

„Vytváření naší společné budoucnosti“:

http://europa.eu.int/comm/budget/pdf/financialfrwk/enlarg/COM_2004_101_en.pdf.

Ekonomické a finanční záležitosti:

Inovace, technologická specializace a hospodářský růst v EU:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/economic_papers/2004/ecp199en.pdf.

Zpráva Výboru pro hospodářskou politiku ke strukturálním reformám v roce 2004:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/epc/documents/2004/nationareports/ar04_en.pdf.

Rozšíření EU:

Adresář užitečných osob a organizací:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/abook.htm>.

Aktualizovaný přehled zpráv spojený s rozšířením:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/events/calendar.htm>.

Evropská centrální banka

Publikace výsledků přehledu bankovních úvěrů v euro-zóně k lednu 2004:

http://www.ecb.int/pub/period/bls/blssurvey_200401.pdf.

Kalendárium

13. ÚNORA

Kancelář oficiálních publikací ES

Výkon hospodářské politiky v Evropské unii:
http://publications.eu.int/flash/nfeu_en.htm#FLO.

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Názory Rady EU k programům Dánska, Rakouska, Švédska a Finska:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/co_en.htm.

Indikátor předpovědi kvartálního růstu HDP v eurozóně: Pro první i druhé čtvrtletí je odhadován růst v intervalu

0,3% až 0,7%: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/euroareagdp/2004/gdp130204en.pdf.

Eurostat

Tiskové zprávy:

HDP – první odhad za čtvrté čtvrtletí 2003: Mezikvartální růst HDP v euro-zóně je ve čtvrtém čtvrtletí 2003 odhadován na 0,3% a v celé EU na 0,4%. Meziroční růst HDP ve čtvrtém čtvrtletí 2003 pak dosáhl v euro-zóně 0,6% a v celé EU 0,9%:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-13022004-EN-AP-EN&mode=download>.

16. ÚNORA

Výbor regionů

Informační přehledy – Fórum „Vzdělání prostřednictvím sportu v evropských regionech a městech“:
http://www.cor.eu.int/en/acti/acti_eve.html.

Evropská centrální banka

Mezinárodní porota volí tři vítězné návrhy v architektonické soutěži o nové sídlo ECB:
<http://www.ecb.int/press/04/pr040213en.htm>.

17. ÚNORA

Eurostat

Tiskové zprávy:

Průmyslová výroba se v prosinci 2003 v euro-zóně i celé EU zvýšila o 0,2% meziměsíčně. Meziročně pak činil růst 2,3% pro EMU, resp. 1,5% pro celou EU: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-17022004-EN-AP-EN&mode=download>.

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Evropská komise konstatuje pokrok při podpoře odbornosti a mobility:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/feb/skills_mobility_en.html.

18. ÚNORA

Evropský parlament

Ústava:

Čas na zlepšení návrhu Ústavní smlouvy v průběhu nynějšího irského předsednictví nelítostně běží:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040217-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

„Dálnice moře“:

Evropský parlament a jeho Výbor pro dopravu podporuje jako součást Transevropské dopravní sítě (TEN) vznik pravidelných spojů námořní dopravy pro přepravu nákladů:
<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040217-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION4>.

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Evropská komise ohodnocuje aktualizované stabilizační programy v rámci plnění podmínek Paktu stability a růstu pro Španělsko, Belgie, Německo a Portugalsko:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/ca_en.htm.

Obchod:

EU žádá uspořádání panelu na úrovni WTO na téma anti-dumpingová metodologie USA: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/respectrules/anti_dumping/pr170204_en.htm.

Regionální politika:

Nastolení prvním parametrů nástrojů regionální politiky pro programové období 2007 – 2013. Byla zveřejněna 3. zpráva o ekonomické a sociální kohezi:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion3/cohesion3_en.htm.

Eurostat

Tiskové zprávy:

Regionální HDP na obyvatele: jedna pětina regionů ze stávající EU a devět desetin regionů v přistupujících zemích mají úroveň nižší než 75% průměru nynější EU-15: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-18022004-EN-AP-EN&mode=download>.

Velmi významná pro vnímání občana stávajících i přistupujících zemí je pokračující debata o rezidenčních právech, která přímo navazují na jednu ze čtyř klíčových ekonomických svobod – volný pohyb osob. Další razantní průlom je chystán vůči znečišťovatelům životního prostředí. Milovníky statistických dat a informací zaujme nová webová stránka Evropské komise o euro. Studie o migraci osob po rozšíření konstatuje, že negativní jevy s tím spojené jsou málo pravděpodobné.

19. ÚNORA

Evropský parlament

Regionální politika pro 25 států: méně silnic a betonu, více výzkumu a vzdělání: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040219-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION6>.

Eurostat

Tiskové zprávy:

Přebytek zahraničního obchodu v euro-zóně v prosince 2003 dosáhl 5,7 mld. EUR, v celé EU prosincová výše přebytku dosáhla 0,9 mld. EUR. Za celý rok 2003 však euro-zóna vykázala velmi přesvědčivý přebytek ve výši 72,5 mld. EUR,

když v roce 2002 byla výše přebytku dokonce ještě vyšší (98,9 mld. EUR). Obraz celé EU je však v této veličině zcela opačný – EU vykázala schodek ve výši 11,8 mld. EUR v roce 2003, když o rok dříve byla ještě schopna generovat přebytek 7,9 mld. EUR: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=6-19022004-E N-AP-EN&mode=download>.

Evropská komise

Doprava:

CARE – Komunitární databáze dopravních nehod: http://europa.eu.int/comm/transport/care/studies/index_en.htm.

20. ÚNORA

Evropský parlament

Nová pravidla pro rezidenční práva:

Podle navrhované směrnice budou mít všichni občané EU právo rezidence v libovolném členském státě, pokud jsou zaměstnanci nebo osobami samostatně výdělečně činnými v hostitelském členském státě nebo mají dostatečné zdroje pro ně samé a jejich rodiny, aby nepředstavovali břemeno pro sociální systém hostitelského státu, nebo vykonávají studijní aktivity v hostitelské zemi: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040220-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Evropský parlament kvituje úroveň připravenosti a dosažené jednání o plném členství Bulharska v EU, které dosud probíhá bez zásadních problémů: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040220-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION3>.

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Euro – naše měna; nová internetová stránka, včetně informací o přínosech a nejčastěji kladených otázkách: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/euro/our_currency_en.htm.

23. ÚNORA

Evropský parlament

Závazky v oblasti životního prostředí: Znečišťovatelé musejí čistit a platit: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040223-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION1>.

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Zpráva o rovnosti mezi ženami a muži: Evropská komise vydala první výroční zprávu tohoto druhu: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/feb/gmr_com04115_en.html

Energetika a doprava:

Energetika a doprava v evropském souhrnu: http://europa.eu.int/comm/energy_transport/mm_dg/ newsletter/nl83-2004-02-20_en.html.

Rozšíření EU:

Aktualizovaný kalendář událostí spojených s rozšířením: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/events/calendar.htm>.

Jednotný vnitřní trh:

Corporate governance: Odměna ředitelů. Evropská komise projednává Akční plán zaměřený na modernizaci

firemního práva a posílení corporate governance: http://europa.eu.int/comm/internal_market/company/ directors-remun/index_en.htm.

Evropská agentura pro životní prostředí

Rozsáhlá informace Evropské komise a EEA o průmyslovém znečištění životního prostředí: V souvislosti se spuštěním Evropského registru znečišťovatelů životního prostředí (viz níže) byla současně vydána i ucelená analytická zpráva o znečištění a více než 10.000 znečišťovatelích v EU a Norsku: http://org.eea.eu.int/documents/newsreleases/eper_launch-en.

Eurostat

Tiskové zprávy:

Nový kalendář zveřejnění pro pravidelně vydávané tiskové zprávy o vývoji klíčových indikátorů a veličin: počínaje 1. březnem 2004 jsou všechny pravidelné tiskové zprávy Eurostatu a pravidelně zveřejňované ekonomické indikátory publikovány v 11:00 středoevropského času, namísto 12:00: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=1-23022004-E N-AP-EN&mode=download>.

Kalendárium

24. ÚNORA

Evropská komise

Zemědělství:

Klíčové statistické a ekonomické informace o zemědělském sektoru za rok 2003: http://europa.eu.int/comm/agriculture/agrista/2003/table_en/index.htm.

Rozšíření EU:

Týdenní přehled zpráv týkajících se rozšíření: http://europa.eu.int/comm/enlargement/docs/newsletter/latest_weekly.htm.

Životní prostředí:

Evropský registr znečišťovatelů životního prostředí – vody a ovzduší (EPER) zahájil svoji činnost:

<http://europa.eu.int/comm/environment/ippc/eper/index.htm>.

Výzkum:

Evropa založená na znalosti 2020 – Víze pro univerzitní výzkum a inovace: http://europa.eu.int/comm/research/conferences/2004/univ/index_en.html.

25. ÚNORA

Evropský parlament

„Komplementarita“ s EU – jedna z klíčových priorit nového generálního tajemníka NATO, Nizozemce Jaapa de Hoop Scheffera, je pokračovat v posílení vztahů mezi NATO a EU: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040225-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION2>.

DPH na poštovní služby: Výbor pro hospodářské a měnové záležitosti hlasoval a odmítl návrh Evropské komise na zrušení výjimky DPH pro veřejné poštovní služby: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20040224-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION2>.

Rada EU

Zasedání Rady EU k otázkám zemědělství a rybařství: <http://ue.eu.int/newsroom/makeFrame.asp?MAX=&BID=>

100&DID=79158&LANG=1&File=/pressData/en/agricult/79158.pdf&Picture=0.

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Zpráva o sociální dimenzi globalizace.

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/feb/worldcomm_report_en.html.

Eurostat

Tiskové zprávy:

EU vydává přibližně 2,0% HDP na výzkum a vývoj: v souladu s naplňováním obsahu Lisabonského procesu je úsilí investovat do vědy a výzkumu stále viditelnější: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=9-25022004-EN-AP-EN&mode=download>.

26. ÚNORA

Evropská komise

Obchod:

Anti-dumpingový zákon Spojených států z roku 1916: Arbitři WTO projednávají žádost EU o sankce: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/respectrules/dispute/pr250204_en.htmf.

Jednotný vnitřní trh:

Firemní právo – Evropská komise konzultuje přeshraniční

transfer firemních registračních kanceláří: http://europa.eu.int/comm/internal_market/company/seat-transfer/index_en.htm.

Výzkum:

Internetová stránka výzkumu o bezpečnosti obyvatel členských zemí Evropské unie:

http://europa.eu.int/comm/research/security/index_en.html.

27. ÚNORA

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Podnikatelské a spotřebitelské přehledy; indikátor podnikatelského klimatu: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/businessandconsumersurveys_en.htm.

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Z vypracované studie vyplývá, že v podmínkách plné svobody pohybu by migrace ze všech nových členských zemí do stávajících měla činit přibližně 1% populace v produktivním věku z nových členských zemí ročně po dobu pěti let, tedy přibližně 220.000 osob ročně. http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/feb/ip_04_267_en.html.

Eurostat

Tiskové zprávy:

Meziroční inflace v euro-zóně v únoru 2004 je odhadována na 1,6% podle prvních odhadů: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-27022004-EN-BP-EN&mode=download>.

Meziroční inflace v euro-zóně v lednu 2004 činila 1,9%, v celé EU pak dosáhla 1,8%: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-27022004-EN-AP-EN&mode=download>.

Očekávané aktivity

Vedle rutinních záležitostí běžného chodu evropských institucí stojí za zvláštní zdůraznění zasedání Evropské rady – vrcholného grémia ve složení šéfů států a vlád členských zemí. Vedle toho se fakt irského předsednictví orgánům EU projevuje mimořádně sympatickým aktivním přístupem a pořádáním řady doprovodných akcí, které nejsou pro jiná předsednická období tak časté a typické.

4. – 5.3. 2004

– Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a záležitostem spotřebitelů

4. – 5.3. 2004

– Program irského předsednictví orgánům EU – Strategický výbor k imigraci, hranicím a azylu (SCIFA): http://www.eu2004.ie/templates/meeting.asp?sNavlocator=5,13&list_id=157

8. – 9.3. 2004

– Zasedání Rady EU k dopravě, telekomunikacím a energetice

8. – 11.3. 2004

– Plenární zasedání Evropského parlamentu

9.3. 2004

– Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)

11.3. 2004

– Zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti

11. – 12.3. 2004

– Program irského předsednictví orgánům EU – Mezinárodní konference o bezpečnosti potravin „Harmonizace oficiálních potravinářských kontrol“

15.3. 2004

– Program irského předsednictví orgánům EU – Evropský den spotřebitele

16.3. 2004

– Evropská komise, Generální ředitelství pro výzkum – Konference „Výzkum nových technologií – Evropa na čele výzkumu a aplikace sluneční, větrné a geotermální energie“

22. – 23.3. 2004

– Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a externím vztahům

22. – 23.3. 2004

– Zasedání Rady EU k zemědělství a rybářství

25. – 26.3. 2004

– Zasedání Evropské rady

29.3. – 1.4. 2004

– Plenární zasedání Evropského parlamentu

Po vstupu do Evropské unie v květnu letošního roku bude tuzemský finanční sektor formovat nejen domácí legislativa, ale i právní normy Evropské unie. V hlavním tématu jsme tentokrát shromáždili nejdůležitější evropské směrnice a nařízení, které upravují oblasti bankovníctví, investičních služeb, pojišťovnictví a ostatních finančních služeb. Celé znění detailní analýzy naleznete v rubrice „Speciální analýzy“ na www.csas.cz/eu.

PROBLÉM EU COMPLIANCE VE FINANČNÍM SEKTORU

1. BANKOVNICTVÍ

Jednotný trh v bankovníctví se stal realitou od 1. ledna 1999, kdy vstoupila v platnost **druhá bankovní směrnice** (89/646/EEC). Tato směrnice zavedla principy jednotné bankovní licence, dovolující bankám a dalším úvěrovým institucím zakládat pobočky a nabízet služby v celé EU; obsahuje seznam bankovních služeb, které mohou být poskytovány ve všech členských státech na bázi **jednotné licence**. Navíc k požadavkům již obsažených v **první bankovní směrnici** (77/780/EEC) tato směrnice koordinuje právní, regulatorní a administrativní opatření týkající se bankovního podnikání.

Mezi tři pilíře jednotného trhu v bankovníctví patří:

- **Nezbytná harmonizace** ve všech členských státech EU týkající se práva a praxe v oblasti přístupu k bankovnímu podnikání, harmonizace kapitálu pro krytí úvěrového i tržního rizika, omezení expozice vůči jednomu klientovi nebo skupině spřízněných klientů, formát, obsah a pravidla oceňování při účetní závěrce včetně pravidel konsolidace.
- **Kontrola v mateřské zemi**, zesílená spoluprací národních dozorových autorit – banka podnikající v ostatních členských státech EU je dozorována dohledovým orgánem v zemi svého původu, to je v zemi, která vydala jednotnou bankovní licenci a kde se nachází její hlavní sídlo. Navíc dceřiné společnosti úvěrové instituce jsou dozorovány na konsolidované bázi.
- **Vzájemné uznávání pravidel a regulí** dozorového orgánu v zemi původu dozorovými orgány v ostatních členských zemích, kde banka také podniká. Udělování licencí dceřiným společnostem bank se sídlem mimo EU podléhá v principu stejným pravidlům a je předmětem mezinárodních dohod mezi danou zemí a EU. Pokud tato dceřiná společnost obdrží povolení, tak se na ní vztahují stejná práva jako na banky z EU.

K tomu, aby všechny banky a ostatní úvěrové instituce v EU měly v rámci hospodářské soutěže stejné podmínky a aby se zabránilo přesunu hlavních sídel bank do třetích zemí, kde je bankovní supervize více benevolentnější, byla přijata tato **opatření doplňující druhou bankovní směrnici**:

- **pravidla přípravy a vydávání roční konsolidované i nekonsolidované závěrky** (směrnice 86/635/EEC a směrnice 89/117/EEC),
- **harmonizace konceptu vlastních fondů** (směrnice 89/299/EEC),
- **definice ukazatele solventnosti** (směrnice 89/647/EEC),
- **pravidla monitorování tržních rizik** vznikajících úvěrovým institucím

(směrnice 93/6/EEC novelizovaná směrnicí 98/31/EC a směrnicí 98/33/EC),

- **pravidla prevence používání bankovního systému při praní špinavých peněz** (směrnice 91/308/EEC novelizovaná směrnicí 2001/97/EC),
- **pravidla dozoru nad finančními institucemi na konsolidované bázi** (směrnice 92/30/EEC),
- **pravidla omezení expozice** vůči klientům (směrnice 92/121/EEC),
- **pojištění vkladů** (Směrnice 94/19/EC).

Kromě třech všechna opatření vstoupila v platnost 1. ledna 1993. Směrnice upravující expozici vůči klientům vstoupila v platnost 1. ledna 1994, směrnice zavádějící pojištění vkladů 1. ledna 1995 a směrnice popisující monitorování tržních rizik až 1. ledna 1996.

Většina směrnic upravující bankovníctví byla zkonsolidována do jednoho textu **směrnicí 2000/12/EC**.

Pravomoc dozorových orgánů byla dále upevněna směrnicí 95/26/EC. Tato směrnice obsahuje „horizontální“ opatření, která se týkají i jiných finančních sektorů (investičních společností a pojišťoven).

Harmonizaci v oblasti **úpadkového řízení úvěrových institucí** upravuje směrnice 2001/24/EC.

Platební systém

Pro účely Jednotného vnitřního finančního trhu byla přijata **Charta uživatelů platebních systémů v EU**, která představuje paralelní tok sjednocování v oblasti platebních systémů. Charta se opírá o formulaci zásady nejlepší možné služby, když:

- banka musí informovat uživatele o **nejvýhodnějších možnostech** jemu nabízených peněžních služeb,
- uživatel musí mít dopředu k dispozici úplné informace týkající se **celkových nákladů platby**,
- uživatel musí mít možnost volit všechny služby tak, aby adresát obdržel **plnou zaslanou částku**,
- zahraniční platby v rámci Unie by měly být **zrychleny** z pohledu dosažení stejného intervalu pro dokončení transakce a **stejně spolehlivosti** jako pro domácí platby,
- uživatel zahraniční platby by měl mít přístup k **náhradní proceduře** přibližně stejné kvality, jaká existuje pro domácí platby.

Konkrétně je **přeshraniční platební styk** vymezen směrnicí 97/5/EC. Jejím cílem je zavedení minimálních informací a požadavků pro přeshraniční platební styk, aby bylo dosaženo přesunu finančních prostředků z jedné členské země EU

Téma

do druhé rychle, spolehlivě a za přijatelných nákladů. Tato směrnice byla dále doplněna nařízením 2560/2001/EC postihujícím **přeshraniční platby v euro**. Na rozdíl od směrnice 97/5/EC se toto nařízení dotýká obecněji všech plateb do částky 50 tisíc euro, včetně transakcí s platebními kartami. Hlavním cílem nařízení je smazat rozdíly mezi různými poplatky účtovanými při platebním styku uvnitř jedné členské zemi a mezi dvěma členskými zeměmi.

S platebním stykem souvisí směrnice 2000/46/EC, která umožňuje **nebankovním institucím vydávat elektronické peníze** a zároveň chránit jejich finanční integritu a konkurenceschopnost s ostatními úvěrovými institucemi.

Zdaňování úspor

Oblasti bankovníctví se úzce dotýká i **harmonizace zdaňování úspor** upravená směrnicí 2003/48/EC. Cílem směrnice je umožnit úrokům z vkladů obdržných v jednom členském státě EU vyplaceným subjektům, kteří jsou rezidenty v jiném členském státě, aby byly zdaňovány podle legislativy členského státu, kde je subjekt rezidentem, a tak odstranit překážky ve volném pohybu kapitálu na jednotném trhu.

Akční plán finančních služeb

Strategickou změnu v oblasti evropské regulace finančních služeb obecně se střednědobým časovým dosahem představuje **Akční plán finančních služeb**, který byl přijat Evropskou komisí ve formě Oznámení (Communication) dne 11. května 1999. Jeho cíl by bylo možné charakterizovat jako dosažení souladu mezi efektivním fungováním finančních služeb a celkovým zvýšením produktivity EU. Pokrývá celou oblast finančního trhu, nejen bankovníctví.

Horizont realizace Akčního plánu stanovený Lisabonským summitem z března 2000 je konec roku 2005. Do listopadu 2003, kdy byla zveřejněna nejaktuálnější zpráva o pokroku v zavádění Plánu, bylo v jeho rámci přijato 36 legislativních opatření a další se chystají. Pokrok v zavádění Akčního plánu je jednou za půl roku vyhodnocován **ve formě zvláštních zpráv** (Progress Reports).

Smyslem Akčního plánu je zejména usnadnění přístupu k investičnímu kapitálu především pro životaschopné a perspektivní projekty, zavedení a rozšíření „jednotného pasu“ pro všechny typy finančních služeb, pro všechny trhy a členské země, odbourávání investičních bariér pro investování v penzijních fondech, podpora integrace a transparentnosti trhů státních dluhopisů, přeshraniční repo-operace, zlepšení srovnatelnosti účetních výkazů společností apod.

APLIKACE PRÁVA EU V ČR

Dne 1. února 1995 nabyla platnosti asociační Evropská dohoda mezi ČR a zeměmi EU. Cílem této dohody bylo mimo jiné poskytnout rámec pro postupnou integraci bankovních služeb do jednotného vnitřního trhu Unie. Ve člancích 69 a 70 se Česká

republika zavázala ke sblížení práva, mimo jiné i v oblasti bankovního práva. Tomu měl napomoci i dokument **Bílá kniha integrace zemí střední a východní Evropy do jednotného trhu**, který publikovala Evropská komise v roce 1995.

Závazek z Evropské dohody ke sblížení práva byl prohlouben v průběhu jednání o vstupu ČR do EU. V rámci negociační kapitoly Volný pohyb služeb ČR nepožadovala zvláštní výjimku a zavázala se harmonizovat veškerou legislativu nejpozději do data vstupu. Harmonizační závazek byl naplněn několika dílčími novelami zákona o bankách. Poslední, hlavní **harmonizační novela ve formě zákona č. 129/2002 Sb.** nabyla účinnosti na počátku května 2002. Přijetím této novely a následným přijetím nových omezujících předpisů ČNB bylo dosaženo plné harmonizace právního řádu ČR v oblasti bankovníctví a bankovního dohledu s aktuálním právem EU a vysoké míry souladu s ostatními uznávanými mezinárodními standardy.

Hlavními pilíři novely jsou:

- **Podrobnější zakotvení dohledu na konsolidovaném základě** - plnění omezujících pravidel bude sledováno jak u banky samotné, tak u ovládací osoby v čele konsolidačního celku, jehož je banka součástí (zákon rovněž umožňuje účinné procedury nápravy).
- **Změny v systému pojištění vkladů** - náhrada oprávněné osobě se poskytuje ve výši 90% částky, nejvýše však ve výši odpovídající 25 tisíc euro pro jednu oprávněnou osobu u jedné banky, možnost odškodňovat i třetí osoby mající vztah k peněžním prostředkům na účtu, rozšíření pojištění na devizové vklady, depozitní certifikáty a vkladní listy, doladění procedury výplaty náhrad v souladu se směrnicí EU, zakotvení principu pojištění v zemi sídla banky a možnost připojištění poboček.

Téma

- **Zakotvení principu jednotné bankovní licence** - vytvoření mechanismů jak pro uznávání bankovních licencí vydaných ve státech EU a Evropského hospodářského prostoru na našem území, tak pro uznávání našich licencí v zahraničí; pro subjekty zneužívající jednotnou licenci existuje možnost sankcí.
- **Přesnější specifikace působnosti zákona**, včetně umožnění pobočkám českých bank v zahraničí či českých bank - členů zahraničních konsolidačních celků - plnit svoje povinnosti vůči zahraničním orgánům dohledu.
- **Vytvoření předpokladů pro spolupráci mezi orgány** bankovního dohledu v ČR a obdobnými orgány jiných států a předpokladů pro plnění dalších povinností a využívání dalších práv vyplývajících pro bankovní dohled ze členství ČR v EU (konzultační a informační procedury, právo dohlídek na místě, specifikace profesního tajemství přesně dle evropských požadavků apod.)
- **Úprava činnosti tzv. institucí elektronických peněz** - k vydávání elektronických peněžních prostředků jsou oprávněny jen banky a pobočky zahraničních bank a dále pobočky zahraničních tzv. institucí elektronických peněz podnikající na území ČR na základě jednotné licence (tyto instituce musí splňovat povinnosti stanovené směrnicí 2000/46/EC a podléhat obdobnému bankovnímu dohledu).
- Nová povinnost bank zavést **účinné postupy pro vyřizování stížností klientů** - banky a pobočky zahraničních bank jsou povinny zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů a o tomto postupu srozumitelně, písemně a v úředním jazyce, popřípadě jazycích států, na jehož území působí, informovat ve svých provozních prostorách.
- **Doladění některých dalších ustanovení zákona o bankách** tak, aby zákon ve všech, tedy i v současnosti nepříliš obvyklých, případech dosahoval stejného výsledku jaké předpokládají směrnice EU.

Některá ustanovení novely mají odloženou účinnost k datu vstupu ČR do EU. Jedná se především o princip jednotné bankovní licence, princip kontroly a dohledu domovským státem, informační povinnost vůči Evropské komisi a spolupráci orgánů dohledu členských států.

Pozitivem této právní úpravy je rovněž skutečnost, že zákon plynule rozšíří svoji působnost na další země, pokud dojde ke sjednání příslušných mezinárodních dohod v rámci EU (jak to předpokládá smlouva o EU), zároveň však zajišťuje, že výhod jednotné licence nebudou používat banky, z evropských směrnic výslovně vyňaté, ani případně banky ze států, které by si v budoucnu vyjednaly pro celý stát s EU výjimku.

Pojištění vkladů

Oblast pojištění vkladů je bankovní novelou 129/2002 Sb. dotčena jen minimálně. Důvodem je skutečnost, že hlavní blok

harmonizačních ustanovení v této oblasti byl přijat již loni na podzim cestou **poslanecké novely zákona o bankách** (zákon č. 319/2001 Sb.). V nynější novele jde tedy již o pouhé doladění této pasáže o některé drobné doplňky zabezpečující plnou harmonizaci zákona se směrnicí o systémech záruk za vklady (směrnice 94/19/EC). Za zmínku stojí možnost připojištění u Fondu pojištění vkladů pro pobočky bank ze zemí Evropské unie. Půjde zpravidla o pobočky ze zemí, které nemusejí zabezpečit pojištění do limitu 20 000 eur. V zákoně je též nově promítnut požadavek této směrnice zakazující využívat rozdílů v systémech pojištění pohledávek z vkladů v reklamě.

Platební styk

V průběhu přípravy harmonizační novely zákona o bankách došlo k rozhodnutí o vyčlenění platebního styku do zvláštní právní normy, a to do zákona o platebním styku. Evropská úprava platebního styku se nevztahuje jen na banky, a proto se zdálo vhodnější jít cestou **speciálního zákona o platebním styku** (124/2002 Sb.), jenž vstoupil v platnost 1. ledna 2003.

Jeho obsahem je implementace směrnic o přeshraničních převodech (97/5/EC), o neodvolatelnosti účtování v platebních systémech a systémech vypořádání obchodů s cennými papíry (98/26/EC) a část směrnice o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, jejím výkonu a obezřetnostním dohledu nad touto činností (2000/46/EC).

Smyslem nové právní úpravy je **zvýšení právní jistoty klientů** bank a dalších institucí provádějících převody plateb a **zvýšení bezpečnosti platebních systémů** (ochranou zákonem vymezených platebních systémů před důsledky bankrotu jejich účastníků).

Zákon vytváří podmínky pro respektování doporučení EU (Recommendation) o transakcích prováděných elektronickými platebními prostředky s cílem zvýšit právní jistotu klienta a prohloubit důvěru veřejnosti k elektronickým platebním prostředkům.

Zákon (poprvé v české legislativě) vymezuje a **definuje elektronický platební prostředek**. Ten je považován za klasický prostředek přístupu k účtu (například standardní platební karta), případně jako elektronický peněžní prostředek (e-money).

Výrazným projevem ochrany klienta, jenž je držitelem jakéhokoliv elektronického platebního prostředku, je princip **vzorových obchodních podmínek**. Zákon zmocňuje ČNB k vydání vzorových obchodních podmínek pro používání elektronických platebních prostředků a současně ukládá povinnost jejich vydavateli informovat ve svých obchodních podmínkách, nakořím tyto podmínky odpovídají vzorovým obchodním podmínkám ČNB.

Dalším projevem vyšší ochrany a právní jistoty klienta je nově zavedená **povinnost odškodnění klienta**. Převádějící instituce příkazce bez ohledu na zavinění či způsobení chyby při provedení převodu nese vždy zodpovědnost za chybné uskutečnění nebo neuskutečnění převodů, tedy i za

zprostředkující převádějí instituce působící jako mezičlánky v procesu převodu (převádějí instituce příkazce následně disponuje regresními nároky vůči té převádějí instituci, která chybu skutečně způsobila).

Zákon dále předpokládá, že spory, které vzniknou mezi převádějí institucemi a klienty, řeší zvláštní orgán pro mimosoudní urovnání sporů (**finanční arbitr/ombudsman**), který zahájil svou činnost 1. ledna 2003 (na základě zvláštního zákona).

Klíčový ucelený zdroj o komplexním pojetí úpravy platebního styku v nově vstupujících zemích do EU z pohledu legislativních a dalších požadavků EU představuje **Modrá kniha (Blue Book)** Payment and Securities Settlement Systems in Accession Countries, vydaná Evropskou centrální bankou v srpnu 2002. Tento dokument na téměř 600 stránkách diskutuje a rozebírá všechny relevantní oblasti platebního styku pro vstupující země.

Praní špinavých peněz

Po letech diskusí, které se vzhledem k akutnosti problému zdály být až příliš zdlouhavé, byl v únoru 1996 s účinností od 1. července 1996 přijat zákon 61/1996 Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, jejímž smyslem je účinně postihnout problém praní špinavých peněz. Lze říci, že základní principy a pravidla, zmíněná jak v rámci globálního řešení praní špinavých peněz, tak ve své legislativně rozvinuté podobě na úrovni EU, jsou v české normě obsaženy. Lze se domnívat, že v řadě okolností je díky směrnici Rady ES (91/308/EEC) z června 1991 nejen vyhověno, ale její poměrně obecný výklad je překonán především v oblasti propojení identifikace případu praní špinavých peněz a předání zodpovědné osoby orgánům činným v trestním řízení. V tomto

smyslu lze nabýt přesvědčení, že legislativní norma vytváří dostatečnou oporu pro pružné a včasné propojení identifikace a zodpovědnosti.

V rámci harmonizační bankovní novely č. 126/2002 Sb. z května 2002 bylo provedeno i **úplné zrušení vkladních knížek na doručitele**, a to od počátku roku 2003. Toto opatření vyplývalo z požadavků OECD a Evropské unie v oblasti boje proti praní špinavých peněz.

Zákon o úpadku

Finančního sektoru se také dotýká úpadkové právo, které se bude muset přizpůsobit normám EU. Účelem **nového připravovaného zákona o úpadku** bude upravit řešení úpadku dlužníka (uspořádat jeho majetkové poměry) tak, aby jeho věřitelé byli rovnoměrně a poměrně uspokojeni z majetkové podstaty. Stávající úprava úpadkového práva nepodporuje diferencovaný přístup k řešení situace dlužníka, který je v úpadku, ani podle povahy dlužníka, ani podle počtu dlužníkových věřitelů. České úpadkové právo v zásadě neumožňuje řešit úpadkovou situaci dlužníka účinným způsobem jinak než likvidační formou. To by mělo být odstraněno právě novým zákonem o úpadku.

Návrh nového zákona implementuje příslušné předpisy Evropských společenství jako směrnici 98/26/EC o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry, směrnici 93/22/EEC o investičních službách v oblasti cenných papírů, nařízení Rady 1346/2000 o úpadkovém řízení, směrnici 2001/17/EC o restrukturalizaci a likvidaci pojišťoven a směrnici 2001/24/EC o restrukturalizaci a likvidaci úvěrových institucí.

2. INVESTIČNÍ SLUŽBY

Liberalizace operací s cennými papíry byla zahájena 1. ledna 1996, kdy vstoupily v platnost **dvě směrnice přijaté v roce 1993** a umožnily svobodu založení společností a nabízení služeb v tomto sektoru.

- Směrnice 93/22/EEC novelizovaná směrnicí 97/9/EC a směrnicí 95/26/EC upravující **investiční služby**.
- Směrnice 93/6/EEC novelizovaná směrnicí 98/33/EC a směrnicí 98/31/EC definující **kapitálovou přiměřenost investičních firem a úvěrových institucí**.

Jednotný trh v oblasti investičních služeb je podobný těm, které fungují v ostatních segmentech finančního sektoru. Mezi základní přístupy patří:

- **harmonizace** nezbytných standardů,
- **vzájemné uznávání** národních dozorových autorit těch zemích, kde je hlavní sídlo investiční společnosti,
- koordinace prací dozorových orgánů v mateřské i hostitelské zemi.

První kroky na cestě k vytvoření jednotného trhu v oblasti investičních služeb se datují do začátku 80. let, kdy byly přijaty směrnice upravující **přípuštění cenného papíru na burzu** (směrnice 79/279/EEC, směrnice 80/390/EEC a směrnice 82/121/EEC – všechny byly později zkonsolidovány do směrnice 2001/34/EC).

Princip kontroly dozorovým orgánem mateřské členské země a vzájemné uznávání licencí dozorovými orgány ostatních členských států (tzv. **jednotný pas**), kde investiční společnost vyvíjí své aktivity, byl prvně legislativně zakotven ve směrnici 85/611/EEC, která harmonizovala existující pravidla pro podnikání investičních společností.

Dalším milníkem v budování jednotného finančního trhu byla směrnice 89/298/EEC, která upravila **vzájemné uznávání prospektů** veřejně obchodovatelných cenných papírů.

Pokrokem byla i úprava minimálních **požadovaných informací při**

akvizici či divestici majoritního podílu ve veřejně obchodovatelné společnosti (88/627/EEC) a směrnice týkající se **obchodování na základě neveřejných informací** (89/592/EEC).

Ochranu investorů výrazně posílila směrnice 97/9/EC, která upravuje **pojištění proti úpadku investičních společností** (adekvátní ochraně vkladatelů do bank v systému pojištění bankovních vkladů).

Ne všude však tyto legislativní normy přinesly ovoce, finanční trh v EU stále nefungoval dostatečně rychle a efektivně. Reakce přišla na summitu Evropské rady ve Stockholmu ve dnech 23.-24. března 2001, který navrhl sérii reforem založených na těchto nových bodech:

- Založení dvou výborů odpovědných za odstranění překážek integrace a rozšíření finančního trhu: rozhodnutí Komise 528/2001/EC z 6. června 2001 zakládající **Evropskou komisi pro cenné papíry** (ESC) a rozhodnutí Komise 527/2001/EC ze stejného dne zakládající **Výbor evropských regulátorů trhu cenných papírů** (CESR).
- Nová směrnice 2003/6/EC **potírající zneužívání finančního trhu**. Kromě boje proti obchodování na základě neveřejných informací se zaměřuje i na nedovolenou manipulaci s tržními kurzy. Tyto poradní instituty mají hrát klíčovou roli při napomáhání Evropské komisi při zavádění **Akčního plánu do oblasti investičního bankovníctví**.

Změnou k lepšímu byla i harmonizace v oblasti **vypořádání přeshraničních obchodů s cennými papíry**, které upravuje směrnice 98/26/EC.

Novinkou, jejíž cílem je další usnadnění přeshraničního obchodování s cennými papíry je připravovaná směrnice, která by měla zavést clearingové vypořádací centrum na evropské úrovni.

APLIKACE PRÁVA EU V ČR

Aplikace řady evropských směrnic a nařízení, které postihují oblast investičních služeb, byla již zmíněna v kapitole

Bankovníctví. Zapracováním evropské legislativy do českého právního řádu se zabývá zejména připravovaný **zákon o podnikání na kapitálovém trhu** a **zákon o kolektivním investování**.

Kolektivní investování

Oblast kolektivního investování bude nově upravena zákonem o kolektivním investování a zákonem o podnikání na kapitálovém trhu, rovněž bude vydáno několik nových vyhlášek. Těmito zákony dojde ke sladění české legislativy v oblasti kolektivního investování s právními předpisy EU. Základním principem a smyslem návrhu zákona o kolektivním investování je regulace vlastního kolektivního investování a ochrana investorů. Zatím však návrh zákona o kolektivním investování neobsahuje úpravu fondů (společností) typu SICAV, které bude potřeba do našeho právního řádu také zavést.

Nenabude-li však do dne vstupu České republiky do EU účinnosti nový zákon o kolektivním investování příp. zákon o podnikání na kapitálovém trhu, bude pro oblast kolektivního investování rozhodující právě úprava podle **zákona o investičních společnostech a investičních fondech**.

Investiční služby

Klíčovým právním předpisem upravujícím problematiku investičních služeb je v současné době **zákon o cenných papírech**. V jeho platném znění nalezneme již dnes ustanovení, která se stanou účinnými dnem přistoupení České republiky do EU. Nenabude-li tak do dne vstupu České republiky do EU účinnosti nový zákon o podnikání na kapitálovém trhu, budou pro oblast poskytování investičních služeb na území členských států EU stěžejní, vedle stávajících, ustanovení zákona o cenných papírech.

3. POJIŠŤOVNICTVÍ

Vytvoření jednotného trhu v oblasti pojišťovnictví bylo prioritou EU dlouhou dobu a kladlo si za cíl splnit v zásadě tyto dvě priority:

- Poskytovat občanům EU přístup k co možná **nejširšímu spektru nabízených pojistných produktů**.
- Garantovat, že pojišťovna s povolením v činnosti v jednom členském státě EU může vyvíjet své aktivity ve všech ostatních členských zemích a to v podobě **svobodného založení pobočky nebo nabízení svých služeb**.

Za účelem splnění těchto podmínek a s přihlédnutím ke svým specifickým charakteristikám je zvláště upravováno neživotní a životní pojištění, které hraje důležitou úlohu v dlouhodobých spořicíh a zajišťovacích systémech.

Životní pojištění

Cílem první směrnice upravující životní pojištění (směrnice 79/267/EEC, která byla nahrazena novou směrnicí 2002/83/EC) bylo položit pravidla nezbytná pro usnadnění realizace práva na **založení pobočky v jakémkoliv členském státě EU**. Směrnice nechala prostor pro realizaci **práva na svobodné poskytování služeb**, které bylo obsahem druhé směrnice životního pojištění (90/619/EEC, rovněž nahrazena novou směrnicí 2002/83/EC). Tu dále upřesnila třetí směrnice (92/96/EEC) pokrývající životní pojištění. Jejím základním bodem je **jednotná licence a dohled prováděným dozorovým orgánem** té členské země, kde má pojišťovna hlavní sídlo.

Neživotní pojištění

V roce 1973 Komise přijala první směrnici 73/239/EEC, která založila patřičný právní rámec pro **svobodu založení pobočky** v EU v sektoru neživotního pojištění. **Svobodu volného poskytování služeb** v neživotním pojištění garantovala druhá směrnice 88/357/EEC. Z jejího pole působnosti byla ale vyňata řada odvětví a operací. Třetí směrnice neživotního pojištění (92/49/EC) se zabývá **koordinací národních pravidel investování**, umístěním aktiv kryjících pojistné rezervy pojišťoven a dále upravuje dozor nad pojišťovnictvím, pojistné podmínky, založení a vlastní podnikání pojišťovny a dozor na základě principu domovského státu (Home Country Control). V roce 1998 byla přijata směrnice 98/78/EC, která se zvláště zabývá **dozorem nad pojišťovnami**, jenž jsou součástí **pojišťovacích holdingů**.

V rámci neživotního pojištění je specifický důraz kladen na **povinné ručení z provozu motorových vozidel**, které upravují hned tři samostatné směrnice. Hlavním cílem směrnice 90/618/EEC (novelizující směrnici 73/239/EEC a směrnici 88/357/EEC) je uvést do souladu povinné ručení motorových vozidel do sféry působnosti druhé směrnice neživotního pojištění (88/357/EEC). Mezery, které existovaly v oblasti povinného pojištění cestujících jsou pokryty směrnicí 90/232/EEC. Směrnice 2000/26/EC (novelizující směrnici 73/239/EEC a směrnici 92/49/EEC) upravuje **havárie mimo stát pojištěnce** a klade si za úkol garantovat obětem automobilové havárie srovnatelné zacházení v oblasti vypořádání závazků bez ohledu na to, v jakém členském státě se havárie uskutečnila.

Specifické oblasti

Kromě výše zmíněných hlavních směrnic existují směrnice upravující vztahy v ostatních jednotlivých segmentech trhu

neživotního pojištění či oblastech činnosti pojišťoven:

- **Roční účetní závěrky** pojišťoven (směrnice 91/674/EEC novelizovaná směrnicí 2003/51/EC) – směrnice harmonizuje účetní výkazy pojišťoven působících v EU s cílem zlepšit jejich porovnatelnost.
- **Pojištění právní ochrany** (směrnice 87/344/EEC) - cílem je koordinace národních požadavků na pojištění proti nákladům spojeným s právním řízením.
- **Pojištění úvěrů a ručení** (směrnice 87/343/EEC novelizující směrnicí 73/239/EEC) – cílem je poskytnout dodatečné finanční garance pro pojištění úvěru.
- **Pojištění vývozu** (směrnice 98/29/EC) – cílem je eliminovat zkreslení v hospodářské soutěži harmonizací pravidel pojištění vývozů v jednotlivých členských státech.

Za účelem pomoci Komisi v jejím úkolu spolupracovat s národními dozorovými orgány v pojišťovnictví byla vytvořena **Komise pro pojišťovnictví** (91/675/EEC).

Úpadek či restrukturalizaci pojišťoven upravuje směrnice 2001/17/EC, která si klade za cíl zajistit, aby v případě úpadku či restrukturalizace pojišťovny s pobočkami v ostatních členských státech EU se úpadekové řízení aplikovalo na všechny pojištěnce, pojistníky, oprávněné osoby a věřitele stejně, bez ohledu na to, v jakém členském státě žije.

Větší ochranu drobných klientů na spotřebitelském trhu podporuje směrnice 2002/92/EC, která upravuje podnikání **finančních zprostředkovatelů v pojišťovnictví**.

Specifický charakter pojišťovnictví si vyžádal přijetí nařízení 1534/91/EEC (realizované nařízením 358/2003/EC), které vyměňuje typy dohod, rozhodnutí a zavedených praktik v sektoru pojišťovnictví, které **nemusí plnit určité podmínky soutěžního práva EU**.

4. OSTATNÍ FINANČNÍ SLUŽBY

Kromě směrnic a nařízení vztahující se čistě k sektorům bankovníctví, pojišťovnictví či investičních služeb existuje **řada dalších legislativních prvků**.

Na ochranu spotřebitelů je určena směrnice 87/102/EEC (novelizovaná směrnicí 90/88/EEC a směrnicí 98/7/EC) harmonizující **pravidla spotřebitelského úvěrování**. Ochranu spotřebitelů má na starost také směrnice 2002/65/EC (novelizující směrnici 98/27/EC, směrnicí 97/7/EC a směrnicí 90/619/EEC), která zavádí harmonizovaný a odpovídající právní rámec pro **uzavírání finančních smluv na dálku**.

Na stále silnější globalizaci, která probíhá rovněž i ve finančním sektoru reaguje směrnice 2002/87/EC (novelizující směrnici 2000/12/EC, směrnicí 98/78/EC, směrnicí 93/22/EEC, směrnicí 93/6/EEC, směrnicí 92/96/EEC, směrnicí 92/49/EEC, směrnicí 79/267/EEC a směrnicí 73/239/EEC), která zavádí speciální legislativu pro **dohled nad finančními konglomeráty** a dále

rozvíjí sektorovou legislativu pro úvěrové instituce, pojišťovny a finanční společnosti v dohledové činnosti.

Součástí **soutěžního práva EU** je nařízení 3604/93/EC, které určité typy jednání mezi soukromou a veřejnou institucí jakožto privilegovaný přístup zakazuje.

Oblasti finančního sektoru se dotýká i směrnice 69/335/EEC (novelizovaná směrnicí 73/79/EEC, směrnicí 74/553/EEC a směrnicí 85/303/EEC). Jejím cílem je **harmonizace práva zdaňující vklad kapitálu** do kapitálové společnosti a poplatků spojených s vydáváním cenných papírů.

V roce 2003 byla schválena směrnice 2003/41/EC, která upravuje **činnost institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění**.

Mezi legislativu, která se dotýká finančního sektoru se dá zařadit i nařízení 2558/2001/EC, které mění **klasifikaci vypořádání swapových operací a dohod o budoucí úrokové sazbě** v statistickém evropském systému účtů (ESA).

Březen představuje faktický začátek konferenční, seminární a kongresové sezóny, což je patrné i v uváděné nabídce. Patrná je módnost procesu rozšíření EU i reformy nejrůznějších aspektů činnosti EU. Stačí si jen vybrat; nabídka je vskutku přebohatá. I nadále platí, že bližší podrobnosti k jednotlivým akcím máme k dispozici v naší kanceláři.

Bližší informace ohledně programu těchto akcí má k dispozici EU kancelář České spořitelny.

datum	místo konání	název a charakteristika akce
8.3. 2004	Brusel, Belgie	„Evropský ekonomický a sociální model: Vytváření příležitostí pro růst a pracovní místa“; The EPC Dialogue: http://www.theepc.net/
11.3. 2004	Vídeň, Rakousko	„Klíčové podnikatelské záležitosti v Evropě po rozšíření“; Ekonomická konference: http://www.ssd.com/resources/event_detail.aspx?eventid=11064
11. – 12.3. 2004	Brusel, Belgie	„Boj proti zločinu v dopravě“; Evropská konference ministrů dopravy
15.3. 2004	Brusel, Belgie	„Směrem k rozložení břemene nákladů na obranu EU“; Forum Europe – the New Defense Agenda: http://www.forum-europe.com/
15.3. 2004	Brusel, Belgie	„Příští kroky v deregulaci energetiky – Jak může trh evropských malých a středních podniků profitovat z konkurence?“; Diskuse – Friends of Europe: http://www.friendsofeurope.org/
15.3. 2004	Londýn, Velká Británie	„Zákony o hospodářské soutěži EU: Příprava na reformu“; Konference – The Federal Trust: http://www.fedtrust.co.uk/default.asp?pageid=194&groupid=6
16.3. 2004	Brusel, Belgie	„Kdo může profitovat z prostředí finančního trhu 25 národů?“; Diskuse – Friends of Europe: http://www.friendsofeurope.org/
16. – 18.3. 2004	Maastricht, Nizozemsko	„Výbory v politickém procesu Evropského společenství“; Seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.html
17.3. 2004	Brusel, Belgie	„Liberalizace železniční nákladní přepravy po roce“; Konference – European Rail Infrastructure managers
18.3. 2004	Manchester, Velká Británie	„Rozšíření: Co se stane“; Diskuse – The Federal Trust a Café Jean Monnet: http://www.fedtrust.co.uk/default.asp?pageid=190&groupid=6
18.3. 2004	Brusel, Belgie	„Pohonné hmoty pro budoucí generace: Udržitelný energetický výhled pro Evropu“; Konference – European Voice
18. – 19.3. 2004	Brusel, Belgie	„Regulační autority EU“; Konference – Institute of European Legal Studies, Univerzita Lutych
19. – 21.3. 2004	Dallas, USA	„Priority americké a evropské politiky: Nalézání společného základu“; Seminář – The German Marshall Fund of the US
23. – 26.3. 2004	Sussex, Velká Británie	„Turecko a Evropská unie“; Konference Wilton Park
25. – 26.3. 2004	Maastricht, Nizozemsko	„Politika státní pomoci a praxe v Evropském společenství“; Seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.html
29. – 30.3. 2004	Maastricht, Nizozemsko	„Pakt stability a růstu“; Seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.html

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí přistupujících do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřené v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	XI-03	XII-03	I-04	XI-03	XII-03	I-04	XI-03	XII-03	I-04
EU	0,1	0,3	-0,2	2,0	1,8	1,8	2,1	2,1	2,1
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2	1,2
ČR	0,3	0,2	1,6	0,9	1,0	2,0	-0,1	-0,1	0,2
Estonsko	-0,1	-0,1	0,4	1,2	1,2	0,6	1,5	1,4	1,2
Kypr	-0,2	-1,0	-1,2	3,8	2,2	1,6	4,1	4,0	3,7
Litva	0,5	0,1	1,3	3,7	3,5	4,0	2,8	2,9	3,1
Lotyšsko	0,4	0,0	0,0	-0,9	-1,3	-1,2	-1,0	-1,0	-1,0
Maďarsko	0,7	0,1	2,3	5,6	5,6	6,7	4,6	4,7	4,8
Malta	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Polsko	0,4	0,2	0,4	1,5	1,6	1,6	0,6	0,7	0,8
Slovensko	0,2	0,1	4,3	10,2	9,5	8,2	8,3	8,8	8,9
Slovinsko	0,2	0,0	0,5	5,3	4,7	4,0	5,9	5,7	5,5

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU - minimum je průměr průměrné inflace ve všech členských státech EU s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit státního rozpočtu k HDP v %			Státní dluh k HDP v %		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
EU	-0,9	-1,9	-2,7	62,8	62,5	64,1
ČR	-5,8	-7,1	-8,0	23,3	27,1	30,7
Estonsko	0,3	0,9	0,0	4,7	5,7	5,4
Kypr	-3,0	-3,5	-5,2	55,6	59,8	60,3
Litva	-1,6	-3,0	-2,7	15,7	15,2	16,7
Lotyšsko	-2,2	-1,7	-2,6	23,4	22,7	23,3
Maďarsko	-4,2	-9,2	-5,4	53,4	56,3	57,9
Malta	-6,8	-6,2	-7,6	62,0	64,2	66,4
Polsko	-3,1	-3,9	-4,3	37,2	41,6	45,1
Slovensko	-7,2	-7,2	-5,1	48,8	44,3	45,1
Slovinsko	-1,3	-2,3	-2,2	25,9	27,0	27,4

Pozn.: na základě standardu ESA 95; rok 2003 je odhad v rámci Autumn 2003 Economic Forecast; zdroj: Evropská komise, ředitelství pro ekonomické a finanční vztahy.

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	31,39	+8,4	-5,8	32,05	+2,6	-3,8
Estonská koruna	15,65	+0,0	+0,0	15,65	+0,0	+0,0
Kyperská libra	0,581	+1,7	-1,4	0,585	+0,7	-0,6
Litevský lat	0,620	+12,0	-8,4	0,649	+5,0	-4,2
Lotyšský litas	3,453	+0,0	+0,0	3,453	+0,0	+0,0
Maďarský foring	249,9	+6,5	-8,8	257,1	+5,3	-6,2
Maltská lira	0,420	+5,6	-2,7	0,428	+1,9	-1,0
Polský zlotý	4,224	+18,2	-14,4	4,508	+6,4	-8,6
Slovinský tolar	231,2	+3,7	-2,8	234,9	+1,5	-1,3
Slovenská koruna	41,95	+3,8	-6,5	41,30	+2,2	-2,5

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru; zdroj: ECB. Referenční období končí k 28.2.2004.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

